

Nasjonalt innspillsmøte, ny kulturmelding, fredag 2 februar, Oslo.

Vi i MFO mener at de nasjonale målene for kulturpolitikken blant annet bør være demokrati, rettferdighet og mangfold. Dette er abstrakte mål som i den praktiske politikken må fylles med innhold. Et aktivt og mangfoldig kunst- og kulturliv er viktig for å gi den enkelte et rikere og mer fullverdig liv. Kultur bidrar også til verdiskapning, kompetanse, læring, helse og toleranse. Men; kunst- og kulturuttrykk har først og fremst en verdi i seg selv og for seg selv. Dette er viktig i dag, og om 20 – og gjerne 120 – år.

For oss er det viktig å presisere at alle må gis tilgang til kunstopplevelser og kulturaktiviteter. Vi mener at dette sikres best gjennom offentlig finansiering, og gode og forutsigbare støtteordninger. Kulturen er en vesentlig del av det offentlige ordskiftet, og både enkeltkunstnere, frie kunstnergrupper og kulturinstitusjonene spiller en sentral rolle for debatt, demokrati, ytringsfrihet og meningsdannelse.

Med fremveksten av populisme, polarisering og illiberale krefter i vestlige demokratier, mener vi at staten må styrke og ikke svekke sitt ansvar for kunst og kultur – som en betydelig samfunnsarena for refleksjon og meningsbygging.

I den forbindelse mener vi at Kulturmeldingen må ta for seg kulturen i hele livsløpet, fra dannelsen av kulturmennesket i barnehage og hele skoleløpet via kulturskole, kulturutdanninger, institusjoner og det frie feltet.

Kulturøkonomien må gjennomgås grundig og pengestrømmene må følges. Det bør analyseres om statens investeringer i kulturlivet kommer kunsten og norske kunstnere til gode. Musikernes levekår skal forhåpentligvis forskes på i FoU-arbeidet som omhandler musikkbransjens verdikjede, pengestrømmer og støtteapparatet, men de andre kunstområdene bør også sees på. En full gjennomgang av Kulturrådets støtteordninger og andre statlige styrte eller finansierte

ordninger er en selvfølge i en ny kulturmelding. Innen Kulturmeldingen kommer vil et nytt regelverk for bruk av åndsverk både i Norge og i EU være innført. Mulige effekter av dette nye lovverket må utredes i meldingen. Hvordan overgangen til DAB påvirker kunstnerne bør også analyseres.

Den nye meldingen bør undersøke hvordan kulturpolitikken påvirker kulturfeltet. Hva skjer lokalt når det tas kulturpolitiske beslutninger nasjonalt? Virker tiltaka slik de er tenkt der ute? Effekten av en ny regionmodell bør også analyseres; hvordan vil en eventuell flytting av styring og finansiering fra stat til region påvirke kulturlivet?

La det være helt klart; selv om kultur utøves, skapes og virker lokalt, mener vi at statens rolle som øverste ansvarlige organ ikke må svekkes. I prosessen med å styrke regionene må man ikke bygge ned det nasjonale kulturansvaret. For MFO er det avgjørende å påpeke at kulturen og kulturlivets framtid må utredes på eget grunnlag, og ikke bli brukt som et instrumentelt virkemiddel i utviklingen av de nye regionene.

MFO er i utgangspunktet svært skeptiske til en eventuell overføring av ansvar – inkludert finansieringsansvar – fra statlig til regionalt nivå. Vi er alvorlig bekymret for at en slik endring vil føre til kutt i bevilgningene til viktige kulturinstitusjoner, og vi er også bekymret for at den kompetanse og koordinering som i dag finner sted gjennom det statlige delansvaret vil forsvinne.

En eventuell overføring av ansvars- og/eller finansieringsansvar fra statlig til regional og/eller kommunalt nivå må først og fremst baseres på kulturfaglige og kunstfaglige premisser.

Vi må ha nasjonale ordninger og vi må ha lokale ordninger, vi må ha nasjonale aktører og lokale aktører, kulturen må inn i nasjonalt planverk så vel som lokalt planverk. Og vi må ha en struktur på hvordan vår nasjonale kultur kan kommunisere med verdenskulturen og hvordan ulike kulturer og kulturuttrykk gjensidig kan utvikle hverandre.

Jeg vil ellers vise til det notatet vi i MFO har utarbeidet, og ser frem til ett tett og godt samarbeid med departementet i utformingen av denne særdeles viktige stortingsmeldingen.